

ที่ กษ ๑๓๑๘/๕๓๓๗

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๐๓๔๑ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. แผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๓. แฉลงการณ์ประธานรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค สำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๔. วิดีทัศน์ผลการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอ ดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอเรื่องขอความเห็นชอบต่อปฏิญญาความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ที่ประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปคให้การรับรองในการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และผ่านระบบการประชุมทางไกล และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบในหลักการต่อร่างปฏิญญาความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๕ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย (๑) ร่วมรับรองเอกสารผลลัพธ์ ได้แก่ ปฏิญญาความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๕ และแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ หรือ (๒) ออกประกาศแฉลงการณ์ประธานรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค สำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ และรับรองแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ รวมทั้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไปพิจารณาดำเนินการด้วย

ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างปฏิญญาความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๕ ร่างแฉลงการณ์ประธานรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค สำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ และร่างแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ และไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวด้วย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน) เป็นประธานการประชุม ซึ่งการประชุมฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเจตนารมณ์ด้านความมั่นคงอาหารร่วมกันของรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค โดยผลักดันการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงอาหารในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงการหารือเกี่ยวกับนโยบายตลอดจนแนวทางในการรับมือกับประเด็นท้าทายต่างๆ โดยที่ประชุมมีการพิจารณาเอกสารผลลัพธ์ ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ปฏิญญาความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๕ และ (๒) แผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยมีสรุปสาระสำคัญและข้อคิดเห็นที่ประชุม ดังนี้

๔.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวต้อนรับและเปิดการประชุม ดังนี้

(๑) ไทยมุ่งหวังที่จะสนับสนุนให้เอเปค มีการเจริญเติบโตในระยะยาว มีภูมิคุ้มกัน มีความครอบคลุม ความสมดุล และความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ปุตราจาชา ค.ศ. ๒๐๔๐ และแผนปฏิบัติการอาโอทีอาร์โอ รวมถึงหัวข้อหลักของการเป็นเจ้าภาพเอเปคของไทย คือ OPEN. CONNECT. BALANCE. (เปิดกว้างสร้างสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน สู่สมดุล) และแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) หรือ BCG Model (๒) ความสำคัญของเอเปคเป็นกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคที่เข้มแข็งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนความมั่นคงอาหารให้กับประชาคมโลกในฐานะผู้ผลิตและผู้ส่งออกอาหาร-สินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลก ซึ่งจากสถานการณ์ความมั่นคงอาหารในปัจจุบัน รวมถึงผลกระทบและความตึงเครียดที่เกิดขึ้นต่อระบบอาหารทั่วโลก ทำให้เอเปคต้องปรับบทบาทและแนวทางที่จะเดินไปข้างหน้าร่วมกัน (๓) ที่ประชุมหุ้นส่วนเชิงนโยบายด้านความมั่นคงอาหาร ได้เห็นชอบสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ เรียบร้อยแล้ว (๔) ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงอาหาร โดยได้ให้ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฯ ได้แก่ การสนับสนุนการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิทัล การประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงอาหาร การส่งเสริมการลดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีสำหรับการเกษตรและการค้าอาหาร และการนำ BCG Model มาปรับใช้

๔.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถ้อยแถลงเกี่ยวกับนโยบายของไทย ดังนี้

๔.๒.๑ ในปี ๒๕๖๖ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้วางนโยบายเสริมสร้างบทบาทสตรีให้เป็นกำลังหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยใช้แผนขับเคลื่อนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งให้เป็น Smart group เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก นอกจากนี้ ยังเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านการเกษตรให้มีความทันสมัย สามารถวิเคราะห์และวางแผนการผลิต รวมถึงการเข้าถึงตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้ตรงกับความต้องการของตลาด ตลอดจนส่งเสริมความมั่นคงอาหารในครัวเรือนและชุมชน

๔.๒.๒ ให้ความสำคัญด้านการพัฒนากำลังคนภาคเกษตร รวมถึงสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมเกษตร และยกระดับความร่วมมือเครือข่ายการพัฒนาภาคการเกษตรจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะด้านนโยบายความยั่งยืนในระบบอาหารสัมพันธ์กับปัจจัยการผลิต ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศ ซึ่งหัวใจสำคัญในการผลักดันความยั่งยืน คือ การบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดการสูญเสียตลอดห่วงโซ่อุปทาน และลดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการดิน การบริหารจัดการพันธุ์พืช ตลอดจนการทำเกษตรโดยใช้ตลาดนำการผลิต

๔.๓ ผู้แทนจากสภาที่ปรึกษาธุรกิจเอเปค กล่าวรายงานต่อรัฐมนตรี โดยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบอาหารที่ยั่งยืน ปลอดภัย และครอบคลุมในภูมิภาคเอเปค โดยแบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ (๑) ระยะสั้น ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การการค้าโลก องค์การสหประชาชาติ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และโครงการอาหารโลก เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงด้านอาหาร การอำนวยความสะดวกทางการค้า การยับยั้งข้อห้ามและข้อจำกัดต่างๆ ในการส่งออก และส่งเสริมความร่วมมือข้ามพรมแดนระหว่างกันมากขึ้นในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศอาหาร (๒) ระยะยาว เร่งดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ และให้ความสำคัญต่อการดำเนินการจัดทำแผนดิจิทัลด้านความมั่นคงอาหาร เพื่อสนับสนุนการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิต การจัดจำหน่ายและการค้า ตลอดจนการนำ BCG Model มาปรับใช้ รวมถึงส่งเสริมแนวทางการแปรรูปอาหารที่เป็นนวัตกรรมสำหรับอาหารในอนาคตที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

๔.๔ ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการเอเปค กล่าวรายงานต่อรัฐมนตรี โดยกล่าวถึงการเผชิญความท้าทายของวิกฤตโรคโควิด-๑๙ ทำให้เศรษฐกิจโลกเข้าสู่ภาวะถดถอย ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการหยุดชะงักของภาคการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน การรับรองแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงานด้านความมั่นคงอาหารสำหรับสมาชิกเอเปค ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ปูตราจาชา ค.ศ. ๒๐๔๐ และแผนปฏิบัติการอาโอทีโอโรอา รวมถึงหัวข้อหลักของไทย ตลอดจนมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงภาคเกษตรด้วย BCG Model การขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืนและการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของการเกษตรและอาหาร

๔.๕ นายฉู ตงหยู (Mr. Qu Dongyu) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กล่าวสุนทรพจน์ว่าการประชุมครั้งนี้ จะเป็นเวทีที่สำคัญสำหรับการดำเนินการร่วมกันของสมาชิกเอเปค เราต้องเสริมสร้างความยืดหยุ่นของระบบอาหารและการเกษตร ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนเกี่ยวกับการลงทุนด้านเกษตรที่ลดลงในภูมิภาคเพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งเสริมการผลิตอย่างยั่งยืน การเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังคนและสถาบัน เพื่อให้เข้าถึงบริการดิจิทัลและเครื่องมือทางการเงินที่เป็นนวัตกรรมและครอบคลุมสำหรับทุกคน นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ความยืดหยุ่น ที่ครอบคลุม และระบบเกษตรที่ยั่งยืน รวมถึงพลิกโฉมระบบอาหารและเกษตร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการผลิต โภชนาการ และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทั้งนี้ ขอชื่นชมความมุ่งมั่นในการพัฒนาแผนปฏิบัติการฯ เพื่อเอาชนะความท้าทายในภูมิภาค และรับรองว่าประชาชนสามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย ราคาไม่แพง และมีคุณค่าทางโภชนาการ

๔.๖ รัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ได้ร่วมรับรองแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งเอกสารฉบับนี้เป็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมสำหรับความร่วมมือด้านความมั่นคงอาหารของเอเปคในปีนี้เป็นก้าวสำคัญของเอเปคในการสนับสนุนวิสัยทัศน์ปูตราจาชา ค.ศ. ๒๐๔๐ เพื่อให้สมาชิกเอเปคมีแผนที่ชัดเจน มีเป้าหมาย วัดผลได้ และสามารถบรรลุความมั่นคงอาหารและโภชนาการได้ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยได้กำหนดประเด็นสำคัญ จำนวน ๖ ประเด็น ได้แก่ (๑) เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม (๒) ผลผลิต (๓) ความครอบคลุม (๔) ความยั่งยืน (๕) ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน และ (๖) การกำหนดเป้าหมายอย่างชาญฉลาดและการนำไปปฏิบัติ ซึ่งกำหนดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยสมัครใจเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๒๗ กิจกรรม และในแต่ละกิจกรรมจะระบุวัตถุประสงค์ การดำเนินการรายเขตเศรษฐกิจ การดำเนินการร่วมกัน การประเมินผลความก้าวหน้า เป้าหมาย และเขตเศรษฐกิจเจ้าภาพ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔.๗ รัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ร่วมกันพิจารณาร่างปฏิญญาความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๕ เป็นเอกสารแสดงเจตจำนงในการดำเนินงานด้านความมั่นคงอาหารระหว่างสมาชิกเอเปค โดยไม่มีการลงนามและไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปฏิญญาฯ มีสาระสำคัญทั้งหมด ๑๙ ย่อหน้า โดยมีย่อหน้าที่ไม่สามารถตกลงกันได้ จำนวน ๒ ย่อหน้า ทำให้ปฏิญญาฯ ไม่ได้รับมติเอกฉันท์จากที่ประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค

๔.๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกประกาศแถลงการณ์ประธานสำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ โดยไทยในฐานะเจ้าภาพการประชุมได้ออกแถลงการณ์ฯ แสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความมั่นคงอาหารในภูมิภาค โดยในแถลงการณ์ได้ผลักดันนโยบายสำคัญ ๕ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การสนับสนุนความปลอดภัยอาหารและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (๒) การปรับปรุงการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี (๓) การส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ (๔) การส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีในภาคเกษตรอาหาร และ (๕) การสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๔.๙ รัฐมนตรีเขตเศรษฐกิจเอเปคกล่าวถ้อยแถลงเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐: ออสเตรเลียให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียวอย่างยั่งยืนเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม บรูไน ให้ความสำคัญกับการเกษตรยั่งยืน ระบบการเกษตรแบบแม่นยำสูง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงด้วยการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม แคนาดา การเพิ่มผลิตภาพให้กับเกษตรกรด้วยการใช้เทคโนโลยีสีเขียว การสร้างความยืดหยุ่นเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและขยายไปสู่ธุรกิจดิจิทัล ซิลิ ให้ความสำคัญความมั่นคงทางน้ำ เกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพ การลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร จีน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ชนบท โดยให้เงินสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาให้สามารถเปลี่ยนแปลงจากฐานรากเพื่อบรรลุการมีระบบอาหารและการเกษตรที่ยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีด้านการเงินเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ฮังการี การบริหารจัดการลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยตั้งเป้าหมายปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ สร้างเมืองเกษตรสีเขียวด้วยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ และการบริหารจัดการภาคเกษตรและประมงอย่างยั่งยืน อินโดนีเซีย การสร้างผลิตภาพแรงงานเกษตรและแรงงานที่มีทักษะต่ำให้เป็นการเกษตรสมัยใหม่ ญี่ปุ่น การกำหนดแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle) โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และพัฒนาการเกษตรอัจฉริยะบนพื้นฐานของระบบข้อมูลการจัดการฟาร์ม เกาหลีใต้ กำหนดนโยบาย ๓ มิติ ได้แก่ (๑) การปรับปรุงความมั่นคงอาหาร โดยปรับปรุงโครงการพื้นฐานทางการเกษตร (๒) ส่งเสริมการเกษตรให้เป็นกลไกขับเคลื่อนการเติบโตสำหรับอุตสาหกรรมในอนาคต และ (๓) การเปลี่ยนแปลงไปสู่การเกษตรสีเขียวและคาร์บอนต่ำ โดยตั้งเป้าหมายมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) มาเลเซีย นโยบายการพัฒนาเกษตรอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการสนับสนุนการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ในการสร้างผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เม็กซิโก จัดตั้งศูนย์วิจัยข้าวสาลีและข้าวโพดนาข้าวชาติ เพื่อพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ของข้าวสาลีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตและป้องกันโรคพืช และการสร้างการเจริญเติบโตอย่างครอบคลุมให้กับเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ชนบท รวมถึงสตรี และเยาวชน นิวซีแลนด์ สนับสนุนการดำเนินงานในการลดและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคเกษตรและปศุสัตว์ การพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตรเพื่อลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหารจากการผลิตและการเกษตรทั้งระบบ เปรู แบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมการลงทุนอย่างรับผิดชอบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การผลิตอาหารอย่างยั่งยืน และกำหนดนโยบาย Second Agrarian Reform เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรและกลุ่มสหกรณ์ ฟิlippินส์ กำหนดนโยบายเทคโนโลยีการเกษตร ๔.๐ และนโยบายด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้วยดิจิทัล และระบบอัตโนมัติ นโยบายสร้างความหลากหลายในอุตสาหกรรมเกษตร รัสเซีย กำหนดนโยบายการลดปริมาณการปล่อยก๊าซมีเทนอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๐๓๐ และมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ส่งเสริมการบริการดิจิทัลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และการถ่ายทอดเทคโนโลยี สิงคโปร์ มุ่งเน้นเกษตรอัจฉริยะ หรือ ฟาร์มดิจิทัล

ด้วยการใช้เทคโนโลยี Blockchain & AI เพื่อลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร และการทำฟาร์มเกษตรแนวตั้ง หรือการทำเกษตรในร่ม รวมถึงการตั้งเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี ๒๐๕๐ จีนไทเป กำหนดกรอบการดำเนินงานด้านดิจิทัล โดยการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร รวมถึงการดำเนินงานด้านการลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร โดยตั้งเป้าหมายลดปริมาณขยะอาหาร อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ในปี ๒๐๓๗ สหรัฐอเมริกา นโยบายพัฒนาโมเดลต้นแบบเมืองคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ เพิ่มบทบาทให้กับกลุ่มที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ยังไม่ได้รับการปลดปล่อย ผู้ประกอบการรายย่อย วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) สตรี เยาวชน ชุมชนพื้นเมือง และผู้สูงอายุ เวียดนาม กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตร และพื้นที่ชนบทอย่างยั่งยืน ภายในปี ๒๐๒๑-๒๐๓๐ เพื่อการยกระดับรายได้ คุณภาพชีวิตของเกษตรกร ส่งเสริมการสร้างพื้นที่ชนบทสีเขียว และเชื่อมโยงกับกระบวนการพัฒนาสู่ความเป็นเมือง

๔.๑๐ ผู้แทนจากสหรัฐอเมริกา ในฐานะเจ้าภาพการประชุมเอเปค ปี ๒๕๖๖ กล่าวถ้อยแถลง โดยให้คำมั่นที่จะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปค เพื่อให้มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ และจัดการกับความท้าทายต่างๆ ต่อความมั่นคงอาหาร

๕. ความเห็นหน่วยงาน

๕.๑ การออกแถลงการณ์ประธานรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค สำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ และการรับรองแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมาย (non-legal binding) สมาชิกสามารถพิจารณาให้ความร่วมมือตามความสมัครใจ

๕.๒ แถลงการณ์ฯ และแผนปฏิบัติการฯ เป็นเอกสารผลลัพธ์ได้สะท้อนประเด็นสำคัญของไทยในปีที่ไทยเป็นเจ้าภาพเอเปคปี ๒๕๖๕ นั่นคือ “เปิดกว้างสร้างสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน สู่สมดุล” และได้สะท้อนแนวคิดนโยบาย BCG Economy ในภาคเกษตรของไทยที่เป็นวาระแห่งชาติของไทยอย่างครบถ้วน รวมถึงประเด็นต่างๆ ที่เอเปคให้ความสำคัญและผลักดันอย่างต่อเนื่อง เช่น การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและครอบคลุม และการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ และมีความสอดคล้องกับการกิจสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เน้นการขับเคลื่อนนโยบาย ๓S ทั้งเรื่อง Safety Security และ Sustainability ของภาคเกษตรระบบอาหารให้มีความยั่งยืน โดยยึดหลักความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนภาคเกษตร ด้วย BCG Model

ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ ได้ปรับเปลี่ยนถ้อยคำของแถลงการณ์ฯ และแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่ขัด กับหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและยังเป็นประโยชน์ต่อไทย รวมถึงส่งผลดีต่อการดำเนินงานด้านความมั่นคงอาหารในภูมิภาคเอเปคต่อไป

๕.๓ เห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีทราบผลการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหาร ครั้งที่ ๗ และการออกแถลงการณ์ประธานรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค สำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ รวมถึงการรับรองแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ เนื่องจากคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างแถลงการณ์ประธานฯ และร่างแผนปฏิบัติการฯ ไว้ด้วยแล้ว

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๗ พร้อมทั้งขอเสนอวีดิทัศน์ ความยาว ๒ นาที ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๕๘๓๐
E-mail k.choovichian@gmail.com